

Vlaanderen
is ondernemen

Mijn eigen zaak

Starten met
kennis van zaken

AGENTSCHAP
INNOVEREN & ONDERNEMEN

VLAIO.be

Inhoud

Stappenplan: hoe uw onderneming opstarten	3
1. Is uw project haalbaar?	4
1.1. Als u wil slagen... bereken de haalbaarheid	4
1.2. Doe de proef: het Startkompas	5
2. Vóór u start	6
2.1. Wie kan een onderneming starten?	6
2.2. Bewijs uw kennis	7
2.3. Hoofdberoep of bijberoep?	8
2.4. Heeft u de nodige vergunningen?	9
2.5. De meest courante vennootschapsvormen	12
2.6. Kies de geschikte ondernemingsvorm	16
2.7. Financiering en subsidie via de overheid	17
3. Bij de start: stappenplan	18
3.1. Open een zichtrekening	18
3.2. Richt een vennootschap op	18
3.3. Vraag een ondernemingsnummer aan	20
3.4. Activeer uw btw-nummer	21
3.5. Sluit aan bij een sociaal verzekeringsfonds	22
3.6. Sluit aan bij een ziekenfonds	25
4. Na de start	26
4.1. Sluit verzekeringen af	26
4.2. Voer een heldere boekhouding	26
4.3. Betaal belastingen	27
4.4. Maak gebruik van het register van vervangende ondernemers	28
Nog vragen?	30

Stappenplan: hoe uw onderneming opstarten

† Natuurlijk persoon

† Rechtspersoon

1. Is uw project haalbaar?

1.1. Als u wil slagen... bereken de haalbaarheid

Een bloeiende, rendabele onderneming, dit is waar elke starter van droomt. Zakelijk succes komt niet bij toeval. Het moet degelijk worden voorbereid. Die voorbereiding begint nog voor de onderneming wordt opgestart.

Agentschap Innoveren & Ondernemen stelt op haar website gratis het Startkompas ter beschikking aan ondernemers in spé: www.vlaio.be/startkompas. Dit instrument is een handig hulpmiddel om uw plannen gedetailleerd uit te werken. Het invuldocument Startkompas leidt u vraag per vraag doorheen alle aspecten van uw onderneming. Bovendien berekent dit instrument automatisch de haalbaarheid van uw project.

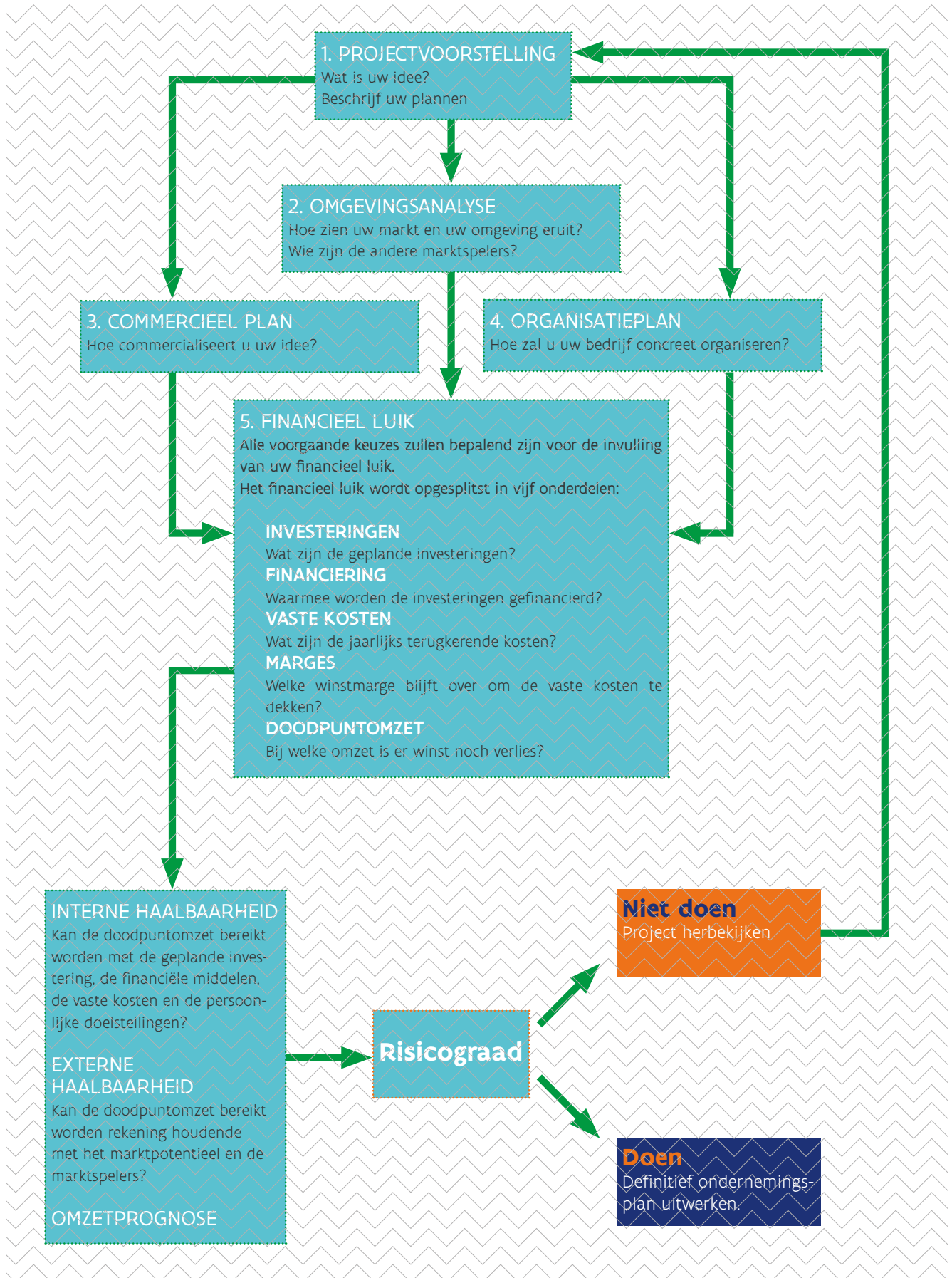
U begrijpt dus dat u zonder degelijke voorbereiding geen zicht heeft op de slaagkansen van uw project.

Voor de begeleiding bij de uitwerking van de haalbaarheid van uw project, kan u terecht bij de door Agentschap Innoveren & Ondernemen gesteunde projecten.

Via Agentschap Innoveren & Ondernemen voorziet de Vlaamse overheid in ondersteuning aan prestarters en starters. De organisaties uit het middenveld die deze begeleiding bieden, zijn terug te vinden op www.vlaio.be/sterkondernemen.

1.2. Doe de proef: het Startkompas

2. Vóór u start

2.1. Wie kan een onderneming starten?

MEERDERJARIG

Wie een zelfstandige beroepsactiviteit wil beginnen of een onderneming wil opstarten moet meerderjarig zijn (minstens 18 jaar oud).

BURGERRECHTEN

Een rechter kan een veroordeelde een verbod opleggen om persoonlijk of door een tussenpersoon een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Ook gefailleerden kunnen een dergelijk verbod opgelegd krijgen.

BEKWAAM TOT HANDELEN

De starter moet handelingsbekwaam zijn. Wettelijk of gerechtelijk onbekwaamverklaarden of personen onder een voorlopige bewindvoerder geplaatst, kunnen geen onderneming opstarten.

NATIONALITEIT - BEROEPSKAART

Burgers uit de Europese Economische Ruimte (de Europese Unie, Liechtenstein, Noorwegen en IJsland) en Zwitserland kunnen vrij een onderneming oprichten. Wie hier niet toe behoort en in België een zelfstandige activiteit wil uitoefenen, moet een verblijfsvergunning bezitten en houder zijn van een beroepskaart.

De beroepskaart is vereist bij:

- het oprichten van een onderneming in eigen naam;
- zaakvoerders;
- werkende vennoten;
- het uitoefenen van een onbezoldigd mandaat.

De kaart omschrijft duidelijk de uitgeoefende activiteit, is persoonlijk en onoverdraagbaar en is maximaal vijf jaar geldig, met mogelijkheid tot hernieuwing. Voor sommige categorieën uit diverse landen geldt een vrijstelling.

Wie in België woont, vraagt zijn beroepskaart aan bij een ondernemingsloket naar keuze. Wie niet in België woont, klopt aan bij de Belgische diplomatieke of consulaire post van het land waar hij verblijft. Een beroepskaart kost € 140 bij de aanvraag en € 90 per toegekend jaar.

INLICHTINGEN

Vlaamse Overheid
Departement Werk en Sociale Economie
Afdeling Juridische Diensten en Erkenningen
Beroepskaarten
Koning Albert II-laan 35 bus 20
1030 Brussel
T 02 553 08 80
E beroepskaart@vlaanderen.be
www.werk.be/online-diensten/beroepskaarten

2.2. Bewijs uw kennis

BEDRIJFSBEHEER

Elke startende kmo, eenmanszaak of vennootschap, die een activiteit wenst uit te oefenen als handelsonderneming, dient zich in te schrijven in de Kruispuntbank voor Ondernemingen. Deze inschrijving gebeurt in een ondernemingsloket naar keuze, waar je een ondernemingsnummer krijgt. Hierbij moet steeds de kennis van

bedrijfsbeheer bewezen worden. Enkel de beroepen die reeds door een andere wet gereguleerd zijn op het vlak van bedrijfsbeheer worden vrijgesteld. De vrije, intellectuele en dienstverlenende beroepen of de niet-handelsondernemingen naar privaatrecht dienen geen kennis van bedrijfsbeheer te bewijzen.

BEROEPSKENNIS

Voor bepaalde beroepen dient men naast de basiskennis van het bedrijfsbeheer ook te beschikken over voldoende beroepskennis. Deze gereguleerde beroepen zijn:

A. Bouw, elektrotechniek en aanverwante beroepen:

- Ruwbouwactiviteiten
- Stukadoor-, cementeer- en dekvloeractiviteiten
- Tegel-, marmer- en natuursteenactiviteiten
- Dakdekker- en waterdichtingsactiviteiten
- Plaatsen/herstellen van schrijnwerk, glazenmakersactiviteiten
- Algemeen schrijnwerk
- Eindafwerkingsactiviteiten (schilderen, behangen)
- Installatieactiviteiten voor centrale verwarming, klimaatregeling, gas en sanitair
- Elektrotechnische activiteiten
- Algemeen aannemer

B. Voertuigen:

- Intersectorale beroepsbekwaamheid motorvoertuigen (herstellen koetswerk en verkoop van gebruikte voertuigen aan eindgebruikers)
- Motorvoertuigen tot 3,5 ton
- Motorvoertuigen boven 3,5 ton
- Rijwielen

C. Persoonlijke diensten:

- Kapper-kapster
- Schoonheidsspecialist(e)
- Voetverzorg(st)er
- Masseur/masseuse (esthetische)
- Opticien
- Dentaaltechnicus
- Begrafenisondernemer

D. Voeding:

- Slager- groothandelaar
- Restaurateur of traiteur-banketaannemer
- Brood- en banketbakker

E. Andere:

- Installateur-frigorist
- Droogkuiser-verver

Op 17 maart 2017 besliste de Vlaamse Regering om deze vestigingswet af te schaffen. De beroepsbekwaamheid voor persoonlijke diensten, voertuigen, voeding en andere zal vanaf begin 2018 niet meer bewezen hoeven te worden.

De basiskennis van het bedrijfsbeheer en de beroepskennis kan bewezen worden met welbepaalde diploma's en getuigschriften, met praktijkervaring of een examen voor de centrale examencommissie. Onder bepaalde voorwaarden kan u beroep doen op een aangestelde persoon om uw ondernemersvaardigheden te bewijzen.

Voor het erkennen van de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's kan men terecht bij NARIC.

INLICHTINGEN

Ondernemingsloketten - contactgegevens: zie bijlage
Agentschap Innoveren & Ondernemen
Team vestigingsvoorwaarden
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
T 0800 20555
E cec@vlaio.be
Inschrijven gebeurt via vlaio.be/cec
Diverse opleidingen - www.ond.vlaanderen.be/volwassenenonderwijs
NARIC: naricvlaanderen.be

VRIJE, DIENSTVERLENENDE EN INTELLECTUELE BEROEPEN

Aan een aantal beroepen en beroepsactiviteiten worden specifieke eisen gesteld. Zo zijn vele vrije (advocaten, artsen...), intellectuele (boekhouders...) en vrije dienstverlenende beroepen (paramedische beroepen...) geregemen-

teerd. Een erkenning is nodig van een Orde, een Instituut, een (nationale) Kamer of een overheidsdienst. Alleen de personen die het vereiste diploma hebben en desgevallend stage liepen, hebben toegang tot de beroepstitel.

2.3. Hoofdberoep of bijberoep?

U wenst een zelfstandig bijberoep uit te oefenen en...

U bent werknemer.

Om over een bijberoep te kunnen spreken dient aan de volgende voorwaarden voldaan te zijn:

- Als loontrekkende moet uw job minstens de helft bedragen van een voltijdse job in de onderneming of de sector.
- In het onderwijs dient uw betrekking als statutair lesgevend personeel minstens 6/10 en als contractueel lesgevend personeel minstens 5/10 van een volledig uurrooster te bedragen.
- Als ambtenaar dient het gepresteerde werkrooster minstens overeen te komen met een parttime job. Een voltijdse betrekking voor een ambtenaar loopt over minimaal 8 maanden of 200 dagen per jaar.

U bent werkloos

Als werkloze kan u tijdens uw werkloosheid een bijkomstige zelfstandige activiteit uitoefenen en daarbij uw recht op uitkeringen behouden tijdens een periode van maximaal twaalf maanden. Dit voordeel heet 'Springplank naar zelfstandige', de voorwaarden zijn:

- de werkloze moet de uitoefening van de bijkomstige activiteit aangeven en het voordeel 'Springplank naar zelfstandige' aanvragen bij zijn eerste uitkeringsaanvraag of voorafgaand aan de uitoefening van de activiteit,
- de activiteit mag niet zijn uitgeoefend als hoofdberoep tijdens de laatste zes jaar;
- de werkloosheid is niet het gevolg van de stopzetting of van de vermindering van de arbeid in loondienst met het oog op het verkrijgen van dit voordeel;
- de activiteit mag niet in onderaanneming worden gegeven aan derden.

INLICHTINGEN

RSVZ brochure 'Bijberoep - www.rsvz.be
www.vdab.be/eigen-zaak/interessante-maatregel
www.rva.be

2.4. Heeft u de nodige vergunningen?

OMGEVINGSVERGUNNING

Met de invoering van de omgevingsvergunning is er een grondige hervorming van het vergunningenlandschap voor de ondernemers in Vlaanderen doorgevoerd. Sinds 23 februari 2017 zijn de vroegere milieuvergunning en de vroegere stedenbouwkundige vergunning geïntegreerd in één Omgevingsvergunning. Voor Vlaamse en provinciale projecten (zie Vlaamse lijst en provinciale lijst) trad de omgevingsvergunning in werking vanaf 23 februari 2017. Voor de meeste Vlaamse gemeenten die een uitstel hebben aangevraagd treedt de omgevingsvergunning in werking vanaf 1 juni 2017.

Ondernemers die industriële of ambachtelijke ingedeelde inrichtingen/activiteiten exploiteren of die stedenbouwkundige handelingen uitvoeren kunnen nu in één procedure hun omgevingsvergunning verkrijgen en dit voor onbepaalde duur. De aanvraag wordt ingediend bij één Omgevingsloket, waarna één openbaar onderzoek en één adviesronde wordt georganiseerd.

Stedenbouwkundige handelingen kunnen o.a. zijn :

- het bouwen, verbouwen, herbouwen of afbreken van gebouwen;
- het aanbrengen van verhardingen;
- het gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten van een grond voor het parkeren van voertuigen of opslaan van materialen, afval, etc;
- het plaatsen van lichtreclames en reclameborden;
- het wijzigen van het gebruik van een gebouw, bijvoorbeeld van woonhuis naar handelspand.

Met de exploitatie van ingedeelde inrichtingen/activiteiten bedoelt men de activiteiten van een onderneming die op de Bijlage 1 indelingslijst van Vlarem II staan. Daar onderscheidt men drie klassen van milieubelastende bedrijven. Klasse 3 staat voor de minst belastende ondernemingen. Hiervoor is geen omgevingsvergunning nodig. De exploitatie moet wel bij de gemeente worden gemeld. De bedrijven uit klasse 1 en 2 moeten over een omgevingsvergunning beschikken.

INLICHTINGEN

www.omgevingsloket.be

omgevingsvergunning@vlaanderen.be

Gemeente – Dienst stedenbouw en ruimtelijke ordening

Departement Omgeving - Afd. milieuvergunningen - T 02 553 79 97

VOEDSELVEILIGHEID

Ondernemingen die voedingsmiddelen fabriceren, verpakken, opslaan, vervoeren of in de handel brengen, moeten afhankelijk van de aard van de activiteit, een erkenning, registratie of toelating hebben van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV).

INLICHTINGEN

www.favv.be - contactgegevens zie bijlage

HANDELSVESTIGINGEN MET EEN NETTO-HANDELSOPPERVLAKTE VAN MEER DAN 400 M²

De kleinhandelsbedrijven van 400 tot 1000 m² netto-handelsoppervlakte dienen een socio-economische vergunning aan te vragen bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de handelsvestiging zal worden uitgebaut. De netto-handelsoppervlakte (inclusief de niet-overdekte oppervlakten) bestemd voor verkoop en toegankelijk voor het publiek vormt de norm voor een socio-economische vergunning.

Vanaf 1000 m² netto-handelsoppervlakte is het advies van NSECD vereist.

INLICHTINGEN

Gemeentebestuur
Agentschap Innoveren & Ondernemen
Dienst Vestiging en Ruimtelijke Economie
Secretariaat NSECD - t.a.v. Sonja Jalon
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
E vergunning.handelsvestigingen@vlaanderen.be
www.vlaio.be/socio-economische-vergunning

AMBULANTE ACTIVITEITEN (LEURHANDEL)

Het kan gebeuren dat u producten wil verkopen buiten de hoofdzetel of de vestigingen die u aan de Kruispuntbank van Ondernemingen heeft gemeld. Dan moet u over een machtiging ambulante activiteiten beschikken. Ambulante handel kan gebeuren op de openbare en private markten, op de openbare weg of bij de koper thuis. De machtiging dient aangevraagd te worden bij een ondernemingsloket naar keuze.

INLICHTINGEN

Agentschap Innoveren & Ondernemen
Afdeling Inspectie en Ondersteuning
Team vestigingsvoorwaarden
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
T 02 553 37 51 of T 0800 20 555
E reglementen@vlaio.be

VERGUNNING BEENHOUWER-SPEKSLAGER

De vergunning beenhouwer-spekslager is de machtiging die de uitbater nodig heeft om een beenhouwerij of spekslagerij uit te baten (Op 17 maart 2017 besliste de Vlaamse Regering deze vergunning per 2018 af te schaffen). De vergunning is vereist voor de verkoop, het te koop stellen en het versnijden, met het oog op de verkoop van vers, bereid of verduurzaamd slachtvlees. De machtiging wordt uitgereikt op naam van de onderneming met vermelding van de vakverantwoordelijke van de beenhouwerij en/of spekslagerij. De vakverantwoordelijke moet zijn beroepskennis bewijzen met :

- Een diploma van een beroepsschool, of
- Een getuigschrift leertijd, of
- Een beroepservaring van drie jaar voltijds of van vier

jaar deeltijds. De vergunning moet aangevraagd worden voor de aanvang van de activiteit, via de digitale aanvraagformulieren op vlaio.be/beenhouwer.

INLICHTINGEN

Voor meer informatie kunt u terecht bij :
Agentschap Innoveren & Ondernemen
Afdeling Inspectie en ondersteuning
Team vestigingsvoorwaarden
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 BRUSSEL
T 02 553 37 51 of T 0800 20555
E vergunningen@vlaio.be

MACHTIGING KERMISACTIVITEITEN

Wenst u een kermisactiviteit uit te oefenen in het kader van de uitbating van een kermisattractie of een vestiging van kermisgastronomie met bediening aan tafel, dan moet u in het bezit zijn van een machtiging voor kermisactiviteiten (voor een vestiging van kermisgastronomie zonder bediening aan tafel heeft u een machtiging ambulante activiteiten nodig).

Die machtiging kan u aanvragen bij het ondernemingsloket van uw keuze, de geldigheidsduur hangt af van de duur van de activiteit. Om er een te krijgen, moet u kunnen bewijzen dat u over de basiskennis bedrijfsbeheer beschikt (en eventueel de beroepsbekwaamheid als restaurateur voor kermisgastronomie met bediening aan tafel), en aantonen dat uw attractie de wettelijke veiligheidscontroles naleeft.

SPECIFIEKE ACTIVITEITEN

De hierboven vermelde vergunningen komen vaak voor, de opsomming is echter niet volledig. Voor diverse zaken bestaan specifieke richtlijnen (braderijen, solden, uitverkoop, lichtreclame ...). Vraag steeds na bij uw ondernemingsloket en bij uw gemeente welke reglementering specifiek op uw onderneming van toepassing is.

Er bestaan twee soorten machtigingen :

- De machtiging als werkgever
- De machtiging als aangestelde verantwoordelijke.

Deze kaarten kosten € 100 (als aangestelde verantwoordelijke) tot € 150 (als werkgever) per stuk.

INLICHTINGEN

Agentschap Innoveren & Ondernemen
Afdeling Inspectie en ondersteuning
Team vestigingsvoorwaarden
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 BRUSSEL
T 02 553 37 51 of T 0800 20555
E reglementen@vlaio.be

INLICHTINGEN

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Contact Center – marktreglementering
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
T (gratis nr.) 0800 120 33
E info.eco@economie.fgov.be

2.5. De meest courante vennootschapsvormen

	Naamloze vennootschap (nv)	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (bvba)
Vennoten	Minimum 2	Minimum 1
Minimumkapitaal	€ 61.500	€ 18.550
Volgestort kapitaal	minimum € 61.500 + 1/4 van kapitaal boven € 61.500.	¹ / ₅ met een minimum van € 6.200. Minimum van € 12.400 voor een ebvba. Inbreng in natura moet volledig volgestort zijn.
Inbreng in natura	Rapport van de revisor	Rapport van de revisor
Financieel plan (1)	Verplicht	Verplicht
Aandelen	De aandelen zijn op naam. Aandelen zonder stemrecht zijn mogelijk.	Gelijke aandelen op naam. Aandelen zonder stemrecht zijn mogelijk.
Aandelenregister	Ja	Ja
Akte	Notariële akte, bekendmaking (registratie, neerlegging van een uittreksel van de oprichtingsakte bij de rechtbank van koophandel en publicatie in het Belgisch Staatsblad).	Notariële akte, bekendmaking (registratie, neerlegging van een uittreksel van de oprichtingsakte bij de rechtbank van koophandel en publicatie in het Belgisch Staatsblad).
Aansprakelijkheid aandeelhouders	Beperkt tot inbreng, behoudens uitzonderingen.	Beperkt tot inbreng, behoudens uitzonderingen.
Specifieke oprichters-aansprakelijkheid (1)	Ja	Ja
Overdracht van aandelen	De aandelen zijn in principe vrij overdraagbaar, maar de overdraagbaarheid kan worden beperkt in de statuten of in de aandeelhoudersovereenkomsten.	Een gekwalificeerde toestemming van de vennoten is vereist.
Bestuur/beheer	Raad van bestuur, bestaande uit minimum 3 bestuurders (2 indien slechts 2 vennoten). Dit zijn natuurlijke of rechtspersonen. Benoeming voor maximum 6 jaar (herbenoeming is mogelijk).	Eén of meerdere zaakvoerders benoemd in de statuten ofwel door de algemene vergadering. Benoeming voor bepaalde of onbepaalde termijn.
Algemene vergadering	Jaarlijks moeten de aandeelhouders worden bijeengeroepen, de statuten bepalen de dag, het uur en de plaats. Bijkomende vergadering is mogelijk wanneer het belang van de vennootschap dit vereist.	Jaarlijks moeten de aandeelhouders worden bijeengeroepen, de statuten bepalen de dag, het uur en de plaats. Bijkomende vergadering is mogelijk wanneer het belang van de vennootschap dit vereist.
Controle	Een bedrijfsrevisor moet worden aangesteld indien de onderneming gemiddeld op jaarbasis méér dan 100 werknemers tewerkstelt of méér dan één van de volgende criteria overschrijdt: - jaargemiddelde van 50 werknemers; - jaaromzet exclusief btw van € 7.300.000; - balanstotaal van € 3.650.000.	Een bedrijfsrevisor moet worden aangesteld indien de onderneming gemiddeld op jaarbasis méér dan 100 werknemers tewerkstelt of méér dan één van de volgende criteria overschrijdt: - jaargemiddelde van 50 werknemers; - jaaromzet exclusief btw van € 7.300.000; - balanstotaal van € 3.650.000.

Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (cvba)	Coöperatieve vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (cvoa)
Minimum 3	Minimum 3
€ 18.550	Er is geen minimumkapitaal vereist. Het kapitaal wordt verdeeld in een vast en een variabel gedeelte.
1/4 met een minimum van € 6.200.	
Rapport van de revisor.	
Verplicht	Niet verplicht
Aandelen op naam.	Aandelen op naam.
Ja	Ja
Notariële akte, bekendmaking (registratie, neerlegging van een uittreksel van de oprichtingsakte bij de rechtbank van koophandel en publicatie in het Belgisch Staatsblad).	Onderhandse akte, bekendmaking (registratie, neerlegging van een uittreksel van de oprichtingsakte bij de rechtbank van koophandel en publicatie in het Belgisch Staatsblad).
Beperkt tot inbreng, behoudens uitzonderingen.	Hoofdelijk (2) en onbeperkt voor de schulden van de vennootschap.
Ja	
Aandelen zijn overdraagbaar aan derden volgens statutaire bepalingen. Zij kunnen slechts aan in de statuten bepaalde derden of categorieën van derden worden overgedragen. Overdracht onder vennoten is in principe vrij.	Aandelen zijn overdraagbaar aan derden volgens statutaire bepalingen. Zij kunnen slechts aan in de statuten bepaalde derden of categorieën van derden worden overgedragen. Overdracht onder vennoten is in principe vrij.
Eén of meer zaakvoerders, al dan niet vennoten. Benoeming voor onbepaalde of bepaalde duur.	Eén of meer zaakvoerders, al dan niet vennoten. Benoeming voor onbepaalde of bepaalde duur.
Jaarlijks moeten de aandeelhouders worden bijeeroepen, de statuten bepalen de dag, het uur en de plaats. Bijkomende vergadering is mogelijk wanneer het belang van de vennootschap dit vereist.	
Een bedrijfsrevisor moet worden aangesteld indien de onderneming gemiddeld op jaarbasis méér dan 100 werknemers tewerkstelt of méér dan één van de volgende criteria overschrijdt: <ul style="list-style-type: none"> - jaargemiddelde van 50 werknemers; - jaaromzet exclusief btw van € 7.300.000; - balanstotaal van € 3.650.000. 	

	Vennootschap onder firma (vof)	Commanditaire vennootschap (comm.v.)
Vennoten	Minimum 2	Minimum 2 één beherende (werkende) en één stille vennoot.
Minimumkapitaal	Er is geen minimumkapitaal vereist. De vennoten moeten wel in de VOF inbrengen waartoe ze zich in de statuten verbonden hebben.	Bedrag dat door de stille vennoot is toegezegd.
Volgestort kapitaal		Bedrag dat door de stille vennoot is toegezegd moet onmiddellijk volgestort worden.
Inbreng in natura		Inbreng in arbeid niet mogelijk voor de stille vennoot.
Financieel plan (1)	Niet verplicht	Niet verplicht
Aandelen	Aandelen op naam.	Aandelen op naam.
Aandelenregister	ja	Ja
Akte	Onderhandse akte, bekendmaking (registratie, neerlegging van een uittreksel van de oprichtingsakte bij de rechtbank van koophandel en publicatie in het Belgisch Staatsblad).	Onderhandse akte, bekendmaking (registratie, neerlegging van een uittreksel van de oprichtingsakte bij de rechtbank van koophandel en publicatie in het Belgisch Staatsblad).
Aansprakelijkheid aandeelhouders	Hoofdelijk (2) en onbeperkt voor de schulden van de vennootschap.	Beperkt tot inbreng voor de stille vennoot. Hoofdelijk (2) en onbeperkt voor de werkende vennoot.
Specifieke oprichters-aansprakelijkheid (1)		
Overdracht van aandelen	Niet vrij overdraagbaar, akkoord van de medevennoot is vereist.	Niet vrij overdraagbaar, akkoord van de medevennoot is vereist.
Bestuur/beheer	Vermoeden dat elk van de leden van de vennootschap beheersdaden kan stellen zonder toestemming van de andere vennoten.	Idem VOF tav de werkende vennoot. De stille vennoot kan geen beheersdaden stellen.
Algemene vergadering		
Controle		

Commanditaire vennootschap op aandelen (comm.va)

Minimum 2 één beheerders en één stille vennoot.
€ 61.500
1/4 met een minimum van € 61.500.
Rapport van de revisor. Inbreng in arbeid niet mogelijk voor de stille vennoot.
Verplicht
De aandelen zijn op naam. Aandelen zonder stemrecht zijn mogelijk.
Ja
Notariële akte, bekendmaking (registratie, neerlegging van een uittreksel van de oprichtingsakte bij de rechtbank van koophandel en publicatie in het Belgisch Staatsblad).
Beperkt tot inbreng voor de stille vennoot. Hoofdelijk (2) en onbeperkt voor de werkende vennoot.
Ja
De aandelen van de stille vennoten zijn in principe vrij overdraagbaar, maar de overdraagbaarheid kan worden beperkt in de statuten of in de aandeelhoudersovereenkomsten.
Zaakvoerder(s) dienen in de statuten of in de oprichtingsakte aangesteld te worden. Algemene vergadering van vennoten, bekrachtiging van de zaakvoerders is vereist bij belangrijke beslissingen.
Jaarlijks moeten de aandeelhouders worden bijeengeroepen, de statuten bepalen de dag, het uur en de plaats. Bijkomende vergadering is mogelijk wanneer het belang van de vennootschap dit vereist.
Een bedrijfsrevisor moet worden aangesteld indien de onderneming gemiddeld op jaarbasis méér dan 100 werknemers tewerkstelt of méér dan één van de volgende criteria overschrijdt: - jaargemiddelde van 50 werknemers; - jaaromzet exclusief btw van € 7.300.000; - balanstotaal van € 3.650.000.

OPMERKINGEN

1) Een financieel plan geeft een overzicht van de inkomsten en uitgaven van de eerste twee jaren en hieruit moet blijken dat de vennootschap over voldoende middelen beschikt om minstens twee jaar levensvatbaar te zijn. Hoe het financieel plan er concreet moet uitzien is niet wettelijk bepaald. Het is tevens een instrument om externe kapitaalverschaffers ervan te overtuigen dat uw onderneming een goed project is om in te investeren.

De beperkte aansprakelijkheid van de vennoten geldt niet in volgende gevallen:

- wanneer de nv, bvba, cvba of comm. va binnen de drie jaar na haar oprichting failliet gaat en de vennootschap over onvoldoende kapitaal beschikte voor de normale uitoefening van haar activiteit gedurende minstens twee jaar. Dit tekort aan startkapitaal zal dan blijken uit het financieel plan. Dit financieel plan wordt overhandigd aan de rechtbank ingeval van een faillissement in de eerste drie jaar na oprichting;
- bij daden van wanbeheer.

2) Hoofdelijke aansprakelijkheid betekent dat een aandeelhouder voor de gehele som van de aangegane verbintenis kan aangesproken worden.

3) Bescherming privé-woning via verklaring van niet-beslagbaarheid woning-hoofdverblijfplaats zelfstandige.

Er bestaat een specifieke regeling die ervoor zorgt dat de zelfstandige zijn woning-hoofdverblijfplaats kan veilig stellen tegen beslag vanwege schuldeisers.

Deze regeling staat open voor alle natuurlijke personen die zelfstandig zijn. Concreet zijn dit dus: handelaars, ambachtslui en titularissen van vrije beroepen. Maar ook bestuurders en zaakvoerders kunnen van deze bescherming genieten voor de professionele schulden in de uitoefening van hun zelfstandige activiteit van zaakvoerder of bestuurder. De zelfstandige moet hiervoor een notariële akte laten opmaken waarbij hij dergelijke verklaring van onbeslagbaarheid aflegt. De bescherming geldt enkel voor schuldvorderingen die zijn ontstaan bij de beroepsbedrijvigheid van de zelfstandige en die ontstaan zijn na de verklaring. Ze geldt ook niet voor schulden van gemengde aard. Info: www.notaris.be

De S-bvba

De S-bvba is een vennootschapsvorm op maat van jonge starters met de bedoeling de drempel tot het ondernemerschap te verlagen. De verschillen met een gewone bvba zijn :

- enkel natuurlijke personen kunnen een starters-bvba oprichten;
- het minimumkapitaal bedraagt 1 euro. De starter bepaalt dus zelf het bedrag van het kapitaal;
- het financieel plan moet verplicht onder toezicht van een expert zoals een boekhouder of bedrijfsrevisor worden opgesteld;
- om in aanmerking te komen voor het verlaagd tarief (24,98%) in de vennootschapsbelasting, mag slechts maximum 13% van het gestort kapitaal uitgekeerd worden als dividend;
- een kwart van de winst dient gereserveerd te worden, bij een gewone bvba is dit slechts 5%.

2.6. Kies de geschikte ondernemingsvorm

Vooraleer de administratieve formaliteiten te doorlopen, moet u eerst een beslissing nemen over de ondernemingsvorm. Gaat u voor een eenmanszaak? Of voor een vennootschap? En welke vennootschapsvorm?

Het is van groot belang dit vooraf af te wegen. Beleidsvoering, boekhouding, belastingstelsel en aansprakelijkheid verschillen grondig naargelang de gekozen formule.

VENNOOTSCHAP OF EENMANSZAAK?

Voordelen van een eenmanszaak:

- geen minimumkapitaal, geen bankattest, geen financieel plan en geen oprichtingsakte vereist;
- beslissingsmacht, werking en winst berusten bij één persoon;
- minder boekhoudkundige en administratieve verplichtingen dan bij een vennootschap en dus lagere beheerskosten.

Nadelen van een eenmanszaak:

- grote financiële risico's: geen scheiding tussen het privé- en het bedrijfsvermogen, dus onbeperkte aansprakelijkheid van de zaakvoerder; de zelfstandige kan evenwel via de notaris zijn privé-woning onvatbaar voor beslag laten verklaren;
- de ondernemer zoekt zelf financiële middelen (eigen geld, geleend geld, ...) om zijn investeringen te financieren;
- beperkte bestaansduur: problemen op het vlak van opvolging van de eigenaar in geval van ziekte en/of overlijden;
- de personenbelasting kent doorgaans hogere tarieven dan de vennootschapsbelasting.

BESCHERMING PRIVÉ-WONING

zie opmerking 3 op pagina 15

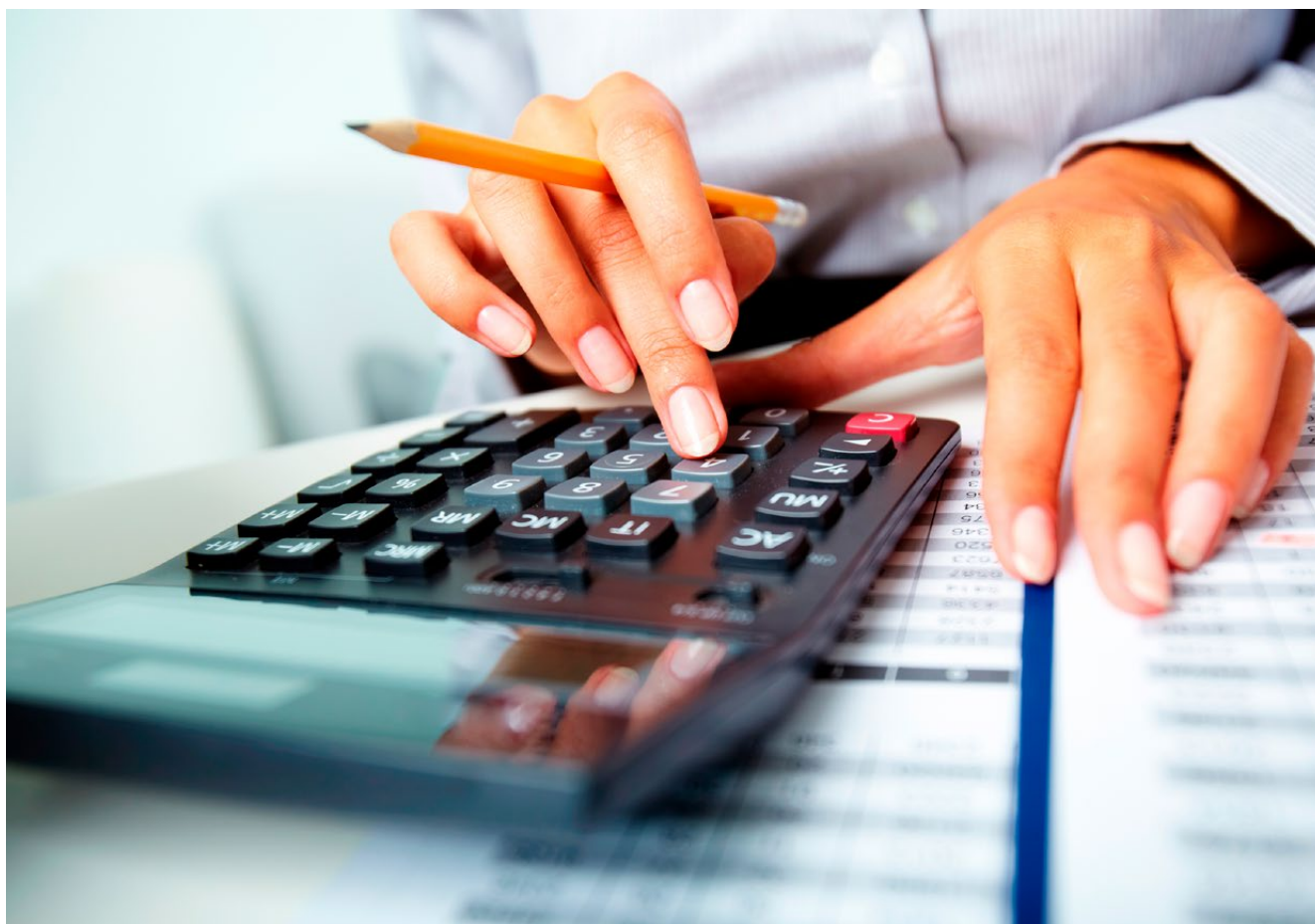
Voordelen van een vennootschap:

- beperkte financiële risico's voor sommige vennootschappen: er is een duidelijke scheiding tussen het privé- en het bedrijfsvermogen en een beperkte aansprakelijkheid (in principe ten belope van de eigen kapitaalsinbreng);
- de financiële middelen kunnen worden samengebracht door meerdere personen;
- manier om samenwerking met partners te regelen;
- onbeperkte bestaansduur: het is niet omdat een bestuurder of vennoot wegvalt, dat de vennootschap ophoudt te bestaan;
- de vennootschapsbelasting kent doorgaans lagere tarieven dan de personenbelasting.

Nadelen van een vennootschap:

- voor sommige vennootschapsvormen is een minimumkapitaal en een financieel plan vereist;
- beslissingsmacht, werking en winst moeten over meerdere personen worden verdeeld;
- meer boekhoudkundige en administratieve verplichtingen dan bij een eenmanszaak en dus ook meer kosten (vennootschapsbijdrage, publicatiekosten, notariskosten, ...);
- oprichtersaansprakelijkheid: onbeperkte aansprakelijkheid bij een faillissement in de eerste drie jaar na de oprichting. Deze oprichtersaansprakelijkheid kan ingeroepen worden wanneer er fraude werd gepleegd of indien er wordt bewezen dat het beginkapitaal ontoereikend was voor de levensvatbaarheid van de onderneming;
- het stopzetten van een vennootschap is omslachtig

2.7. Financiering en subsidie via de overheid

Als startende onderneming is het aan te raden om de **subsidiedatabank** van Agentschap Innoveren & Ondernemen te raadplegen. Deze subsidiedatabank geeft u basisinformatie over de belangrijkste steunmaatregelen van de provinciale, Vlaamse, federale en Europese overheden. Let op: meestal moet je de steun vooraf aanvragen.

Via de **kmo-portefeuille** kunnen kmo's subsidies krijgen voor opleiding en advies. Meer informatie vindt u op de website van de kmo-portefeuille.

Bent u op zoek naar financiering? De accountmanagers van Agentschap Innoveren & Ondernemen ondersteunen u bij uw zoektocht. Naast bankleningen bestaan er interessante overheidsfinancieringsmiddelen.

Via **FINMIX** helpt Agentschap Innoveren & Ondernemen ondernemers in hun zoektocht naar de optimale financieringsmix. Dit project, dat bovendien kosteloos is, is bedoeld voor innovatieve starters, groeiers of overnemers, die nood hebben aan kapitaal aanvullend aan bankfinanciering. Ondernemers kunnen hun ondernemingsplan en bijhorende financieringsnood voorleggen aan een panel van financieringsexperten.

INLICHTINGEN

Brochure: U zoekt financiering? (zie www.vlaio.be/publicaties)

www.vlaio.be/subsidiedatabank

www.vlaio.be/kmo-portefeuille

www.vlaio.be/finmix

Bel gratis het contactcenter van Agentschap Innoveren & Ondernemen op 0800 20 555

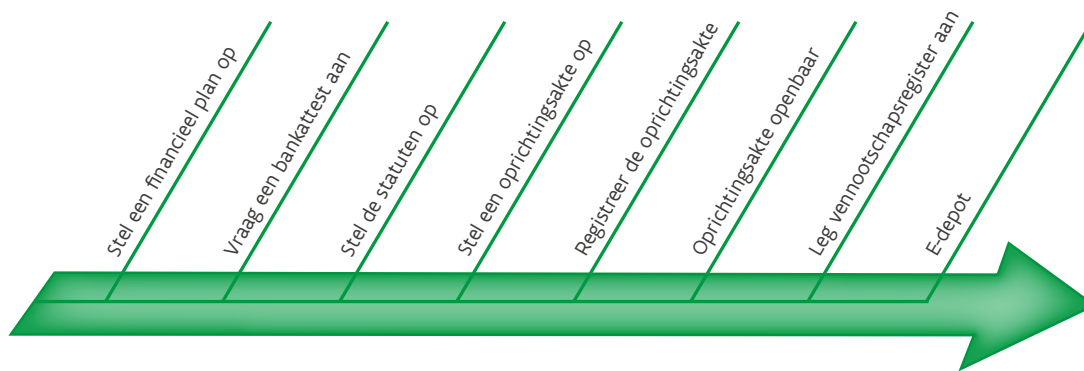
3. Bij de start: stappenplan

3.1. Open een zichtrekening

Open bij uw bank een zichtrekening voor uw zaak, zodat de handels- en privéverrichtingen gescheiden blijven. Voor een vennootschap moet de rekening op naam van de vennootschap staan.

Op die rekening stort u het te volstorten kapitaal. Het rekeningnummer moet samen met de naam van de instelling waar de rekening wordt aangehouden op alle handelsdocumenten (brieven, facturen, ...) worden vermeld.

3.2. Richt een vennootschap op

STEL EEN FINANCIËEL PLAN OP

Bij de oprichting van een nv, (e)bvba, cvba of comm. va moet een financieel plan opgemaakt worden dat over-

handigd wordt aan de notaris.

VRAAG EEN BANKATTEST AAN

Bij de oprichting van een vennootschap waarbij een zeker minimumkapitaal moet volgestort zijn voor de oprichting (nv, (e)bvba, cvba, comm. va), moet een bankattest aangevraagd worden. Dit is een attest waarin de

financiële instelling bevestigt dat het oprichtingskapitaal gestort werd op een zichtrekening op naam van de vennootschap.

STEL DE STATUTEN OP

De statuten zijn bepalingen die in de oprichtingsakte van de vennootschap moeten worden opgenomen. Hierin worden onder andere de identiteit van de oprichters,

naam en doel van de vennootschap, regeling met betrekking tot de algemene vergadering en andere regels die zullen gelden in de vennootschap, opgenomen.

STEL EEN OPRICHTINGSAKTE OP

Een vennootschap wordt opgericht door middel van een oprichtingsakte. Voor de oprichting van een vof, cvoa en een comm.v. volstaat een onderhandse akte. Een authentieke akte, opgemaakt door een notaris, is vereist bij de oprichting van een nv, comm. va, (e)bvba en een cvba.

Voor het opstellen en verlijden van de akte moeten de volgende documenten voorgelegd worden:

- een financieel plan;
- voor een inbreng in geld: het bankattest;
- voor een inbreng in natura: een verslag van een bedrijfsrevisor en een bijzonder verslag van de oprichters.

REGISTREER DE OPRICHTINGSAKTE

De registratie van de oprichtingsakte dient binnen de vijftien dagen te gebeuren voor de authentieke akten (notariële akten) en binnen de vier maanden voor onderhandse akten bij een registratiekantoor van de FOD Financiën.

LAAT DE OPRICHTINGSAKTE OPENBAAR MAKEN

De wet schrijft voor dat de oprichting van een handelsvennootschap moet worden bekendgemaakt door middel van het neerleggen van een uittreksel van de oprichtingsakte ter griffie van de rechtbank van koophandel van het gebied waarbinnen de vennootschap haar maatschappelijke zetel heeft. Het uittreksel uit de oprichtingsakte wordt, voor wat betreft de authentieke akten, ondertekend door de notaris; de onderhandse akten worden door alle hoofdelijk aansprakelijke vennoten of door één van hen, die door de andere(n) bijzonder gemachtigd is, ondertekend.

De neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel moet binnen de 15 dagen na het ondertekenen van de definitieve akte (de aktedatum) gebeuren. Concreet moeten volgende stukken worden neergelegd:

- het uittreksel uit de bekend te maken akte;
- een afschrift van dat uittreksel;

- de authentieke of onderhandse volmachten die aan de akte zijn gehecht;
- het bankattest;
- en eventueel het verslag van de bedrijfsrevisor over de inbreng in natura.

De vennootschap verkrijgt haar rechtspersoonlijkheid vanaf de dag waarop de bekend te maken uittreksels uit de oprichtingsakte neergelegd zijn.

Binnen de 15 dagen na neerlegging moet het uittreksel bekendgemaakt worden in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad. De griffie verzendt de nodige stukken naar het Staatsblad. De vennootschapsakte kan slechts worden tegengeworpen aan derden vanaf de dag van bekendmaking, tenzij de vennootschap aantoont dat die derden er tevoren kennis van droegen.

LEG EEN VENNOOTSCHAPSREGISTER AAN

In een vennootschap moet een vennootschapsregister worden aangelegd. Dit register vermeldt per vennoot naam, beroep, adres, aantal aandelen en gedane stor-

tingen. Ook de overdrachten worden in het register bijgehouden.

E-DEPOT

Het e-depot is een eenvoudig en snel hulpmiddel dat de notaris toelaat de formulieren en oprichtingsakten van ondernemingen te ondertekenen en neer te leggen in alle administratieve databanken. Ook de fiscale, sociale en kadastrale opzoeken gebeuren via elektronische weg.

Hierdoor verloopt het oprichten van een vennootschap makkelijker en sneller.

INLICHTINGEN

uw notariskantoor - www.notaris.be

3.3. Vraag een ondernemingsnummer aan

Om een handels- of ambachtsactiviteit uit te oefenen moet u zich inschrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO). Hiervoor wendt u zich tot een ondernemingsloket naar keuze. Dit loket verifieert of de onderneming voldoet aan de gestelde vereisten en voert de gegevens in de KBO in.

Sinds 30/6/2009 moeten ook de niet-handelsondernemingen naar privaatrecht (vrije, intellectuele en dienstverlenende beroepen) zich inschrijven in de KBO. Na inschrijving ontvangt u uw uniek ondernemingsnummer. Dit nummer bestaat uit tien cijfers en is hetzelfde als uw btw-nummer.

Welke documenten moet u voorleggen in een ondernemingsloket?

- identiteitskaart (naam, voornaam, rijksregisternummer aanvrager);
- bankrekeningnummer;
- bewijzen kennis van het bedrijfsbeheer en/of beroepskennis van de zaakvoerder of aangestelde;
- indien nodig bijzondere vergunningen;
- voor vennootschappen: uittreksel van de statuten en attest inzake beheermandaat.

Vennootschappen worden geregistreerd in de Kruispuntbank door de griffier van de rechtbank van koophandel (na het neerleggen van de oprichtingsakte). Automatisch wordt er aan de vennootschap dan ook een ondernemingsnummer toegekend. Nadien moet de vennootschap zich alsnog wenden tot een ondernemingsloket om zich te laten inschrijven als handels- of ambachtsonderneming.

De kosten van inschrijving bij een ondernemingsloket bedragen voor de inschrijving als handels- of ambachtsonderneming € 85,50. De eerste inschrijving in de KBO voor een niet-handelsonderneming naar privaatrecht is gratis. Voor alle latere transacties (inschrijving bijkomende vestiging, adreswijzigingen, schrapping, ...) wordt steeds het eenheidstarief van € 85,50 gehanteerd.

INLICHTINGEN

Ondernemingsloketten - contactgegevens zie bijlage

3.4. Activeer uw btw-nummer

Iedereen die in de uitoefening van een economische activiteit geregeld en zelfstandig goederen levert of diensten verricht die in het btw-wetboek zijn opgenomen, is btw-plichtig. Het maakt niet uit of dit gebeurt in hoofd- of bijberoep, met of zonder winstootmerk. Het normaal btw-

tarief bedraagt 21%. Bepaalde activiteiten vallen onder lagere tarieven: 6% en 12%. Uw ondernemingsnummer dient door de btw-administratie van uw regio geactiveerd te worden. Dit kan zowel fysiek als elektronisch (tegen betaling via het ondernemingsloket) gebeuren.

HET GEWONE OF NORMALE BTW-STELSTEL

In principe moet elke btw-plichtige aan zijn klanten btw aanrekenen. De belasting op de toegevoegde waarde (btw) is een belasting op het verbruik. Het is de eindverbruiker die deze belasting draagt. De ondernemer mag de betaalde btw voor bedrijfsaankopen, -kosten en -investeringen aftrekken. Het saldo van de betaalde en de ontvangen btw zal hij moeten doorstorten aan de fiscus. Bij levering van producten of diensten moet u een factuur uitschrijven. Bij levering aan particulieren voor hun privé-gebruik is meestal geen factuur vereist. Deze verrichting moet wel worden opgenomen in het dagontvangstenboek. Van al deze verrichtingen moet u maandelijks aangifte doen. Ook bij aanvang, wijziging of stopzetting van de activiteit van uw onderneming moet

u aangifte doen. Als uw jaaromzet, exclusief btw, minder dan € 2.500.000 bedraagt, kan u opteren voor kwartaal-aangiftes. U kan aan het bestuur van de btw aanvragen om over te gaan van het ene aangiftestelsel naar het andere. Als het wordt toegestaan, gaat het in op 1 januari van het jaar na de aanvraag.

Als btw-plichtige moet u een boekhouding voeren die is aangepast aan de aard en de omvang van de onderneming. Er moet minstens een boek zijn voor inkomende facturen, een boek voor uitgaande facturen en een dagontvangstenboek. Tevens moet jaarlijks een btw-listing ingediend worden.

HET FORFAITAIRE BTW-STELSEL

Met een aantal sectoren en beroepen heeft de btw-administratie een akkoord gesloten om de omzet forfaitair te belasten. De omzet van deze btw-plichtigen wordt forfaitair berekend op basis van hun aankopen of hun uurtarieven.

Het gaat om de apotheker, bakker en banketbakker, boekhandelaar, caféhouder, detaillist/kleinhandelaar in vis, detaillist/kleinhandelaar in zuivelproducten, detaillist/kleinhandelaar in schoenen, detaillist/kleinhandelaar in tabaksfabrikaten, detaillist/kleinhandelaar in textielwaren, detaillist/kleinhandelaar in wild en gevogelte, detaillist/kleinhandelaar in levensmiddelen, drogist, foorkramer, frituurexploitant, geneesheer met geneesmiddelendepot, handelaar in ijzerwaren, kapper, krantenverkoper, schoenhersteller, slager, verkoper van consumptie-ijs en visventer.

Hun jaaromzet, exclusief btw, mag niet hoger zijn dan € 750.000. Het moet gaan om fysieke personen, vennootschappen onder firma, gewone commanditaire vennootschappen of bvba's, en minstens driekwart van de omzet moet betrekking hebben op handelingen waarvoor het niet verplicht is een factuur uit te schrijven.

Wie onder het forfaitaire stelsel valt, moet in principe geen dagontvangstenboek bijhouden, maar wel om het kwartaal een btw-aangifte doen, aangevuld met een rekenblad waarop de forfaitaire btw wordt berekend. De btw die ze aan hun leveranciers betaalden, kunnen ze daarvan aftrekken. Tevens moet jaarlijks een btw-listing ingediend worden.

BTW VOOR KLEINE ONDERNEMINGEN – VRIJSTELLINGSREGELING

Kleine ondernemingen zijn voor de btw-wetgeving ondernemingen die een jaaronzet hebben van maximaal € 25.000 (exclusief btw). Deze ondernemingen kunnen vrijstelling aanvragen van (bijna) alle btw-formaliteiten. Het uitvoeren van werken in onroerende goederen is uitgesloten van de vrijstellingsregeling.

Om de jaaronzet te kunnen vaststellen, moet een eenvoudige boekhouding worden gevoerd. De dagontvangsten moeten in een dagontvangstenboek worden geschreven. De inkomende en uitgaande facturen moeten genummerd zijn en in volgorde worden bewaard.

Een kleine onderneming:

- moet een btw-nummer aanvragen;
- mag geen btw aanrekenen;
- moet geen btw-aangiftes doen;
- mag geen btw aftrekken voor beroepsaankopen, -kosten en -investeringen;
- moet op de uitgereikte facturen vermelden 'kleine onderneming onderworpen aan de vrijstellingsregeling - btw niet toepasselijk';
- moet een jaarlijkse listing indienen.

ELEKTRONISCHE AANGIFTE

Alle zelfstandigen, kmo's en grote ondernemingen kunnen hun periodieke aangifte elektronisch indienen. De elektronische btw-aangifte verloopt via Intervat, een e-service toepassing van de FOD Financiën. Er kan een uitzondering gemaakt worden voor ondernemingen die kunnen aantonen dat ze niet over de nodige computerinfrastructuur beschikken. Vanaf 1 april 2017 dienen niet langer kwartaalvoorschotten op btw betaald te worden.

Er blijft enkel nog één voorschot eind december te betalen over de omzet die tot dan werd gerealiseerd.

INLICHTINGEN

FOD Financiën - contactcenter 0257 257 57
plaatselijk btw-kantoor (zie telefoonboek: 'Federale Overheidsdienst Financiën')

3.5. Sluit aan bij een sociaal verzekeringsfonds

Als zelfstandige bent u onderworpen aan het sociaal statuut van de zelfstandige. Een aantal categorieën zelfstandigen zijn daar niet aan onderworpen:

- helpers vóór 1 januari van het jaar van hun twintigste verjaardag en ongehuwd;
- helpers met toevallige zelfstandige activiteit: minder dan 90 dagen per jaar;
- student-helper met recht op kinderbijslag;
- gepensioneerde, onbezoldigde mandatarissen;
- journalisten, perscorrespondenten en personen die auteursrechten genieten, indien ze reeds onderworpen zijn aan een sociaal statuut dat ten minste gelijkwaardig is aan dat van de zelfstandigen, of de voordelen genieten die verbonden zijn met dat sociaal statuut of de pensioenleeftijd hebben bereikt.

Meewerkende echtgenoten, echtgenoten die hun partner bijstaan bij de uitoefening van hun zelfstandige activiteit,

zijn verplicht om zich aan te sluiten bij het maxi-statuut (tenzij geboren voor 1956).

Ten vroegste 6 maanden voor het begin van de activiteit en ten laatste bij de start moet elke zelfstandige, bestuurder, zaakvoerder, werkende vennoot, vennootschap, ... zich aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds naar keuze of bij de Nationale Hulpkas voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen.

De bijdrageplicht begint vanaf de eerste dag van het kwartaal waarin de zelfstandige zich vestigt. Vennootschappen moeten jaarlijks een bijdrage betalen, voor het jaar 2017 bedraagt deze bijdrage:

Jaarbijdrage	Balanstotaal
€ 347,50	< € 655.873,63
€ 868,00	> € 655.873,63

Nieuwe personenvennootschappen (bijvoorbeeld de bvba) krijgen de eerste drie jaar een vrijstelling als alle zaakvoerders en een meerderheid van de werkende vennoten in de periode van 10 jaar vóór de oprichting niet meer dan drie jaar zelfstandig zijn geweest.

Sinds 1 januari 2015 worden de sociale bijdragen voor zelfstandigen berekend op het beroepsinkomen van het jaar zelf. De bijdragen van 2017 worden dus berekend op het inkomen van 2017. Dit inkomen is echter pas ten vroegste in 2019 officieel vastgesteld. Pas op dat ogenblik kan uw sociaalverzekeringsfonds de definitieve bijdragen voor 2017 berekenen. In afwachting worden de bijdragen van 2017 voorlopig berekend op het inkomen van 3 jaar geleden, zijnde het inkomen van 2014.

Als beginnende zelfstandige wordt de kwartaalbijdrage berekend op het wettelijk vastgesteld minimuminkomen van € 13.296,25. Dit betekent een kwartaalbijdrage van € 681,43 excl. beheerskosten. Als gedurende dit eerste jaar als zelfstandige blijkt dat uw inkomen hoger zal zijn, dan kan u gedurende dit jaar bijbetalen, dit om navordering te vermijden (via het formulier 'Verhoging van inkomsten').

Als gevestigde zelfstandige kan het natuurlijk zijn dat het bedrag van uw beroepsinkomsten van drie jaar geleden niet overeenstemt met uw huidige beroepsinkomsten. Daarom moet u op basis van het vervalddagbericht een inschatting maken van uw huidige inkomsten als zelfstandige. Die vergelijkt u met uw inkomsten van drie jaar voordien.

Afhankelijk van het resultaat van deze afweging zijn er drie mogelijkheden.

- Uw inkomsten zijn ongeveer stabiel gebleven, of u kunt moeilijk inschatten hoe ze nog gaan evolveren. U betaalt de bijdrage zoals vermeld op het vervalddagbericht.
- U schat dat uw huidige inkomsten hoger zullen liggen

dan die van drie jaar geleden. U betaalt meer bijdragen. Voorwaarde is dat u geen openstaande bijdrageschulden heeft.

- U stelt vast dat uw huidige inkomsten lager liggen dan die van drie jaar geleden. Bovendien zullen ze heel waarschijnlijk beneden bepaalde wettelijk vastgestelde drempels vallen. U betaalt minder bijdragen. U moet uw sociaalverzekeringsfonds er wel van overtuigen dat uw inkomsten gedaald zijn, want het moet zijn akkoord geven. De minimum kwartaalbijdrage bedraagt € 698,05 op een inkomen < of = € 13.296,26.

Zodra het sociaalverzekeringsfonds de definitieve jaarinkomsten kent, bezorgt het u een eindafrekening. Daarin wordt het definitieve bedrag van de bijdragen bepaald. Heeft u minder betaald, dan moet u bijbetalen. Heeft u al teveel bijdragen betaald, dan krijgt u een terugbetaling.

Er wordt geen enkele verhoging toegepast op de bijdragen die u nog moet betalen. Alleen voor wie onterecht een vermindering heeft verkregen, wordt een uitzondering gemaakt. U moet dan de bijdragen betalen die u nog verschuldigd bent, plus een verhoging omdat u onterecht vermindering had aangevraagd. Wie vraagt om minder bijdragen te betalen, wordt meteen geïnformeerd dat hij dit risico loopt wanneer de verwachte inkomstendaling er toch niet komt.

Zelfstandigen in bijberoep, gehuwde personen die via de beroepsactiviteit van hun partner volwaardig beschermd zijn in de sociale zekerheid en studenten jonger dan 25 jaar kunnen onder bepaalde voorwaarden vermindering of vrijstelling van kwartaalbijdragen bekomen. Zelfstandigen in hoofdberoep die hun sociale bijdragen niet kunnen betalen, kunnen onder bepaalde voorwaarden bij hun sociaal verzekeringsfonds een aanvraag tot vrijstelling doen van één of meerdere kwartalen.

Door het betalen van sociale bijdragen creëert de zelfstandige sociale rechten (info bij uw sociaal verzekeringsfonds, die hierna worden opgesomd.

De voorlopige kwartaalbijdragen bij het begin van de activiteit (exclusief beheerskosten) worden jaarlijks aangepast en bedragen vanaf 1/1/2017 (refertejaar 2014):

	Hoofdberoep	Bijberoep
	Kwartaalbijdrage (Berekend op een inkomen van € 13.296,26)	Kwartaalbijdrage (Berekend op een inkomen van € 1.471,01)
1ste jaar	€ 681,43	€ 75,39
2de jaar	€ 698,05	€ 77,23
3de jaar	€ 698,05	€ 77,23

U HEEFT RECHT OP GEZINSBIJSLAG

De gezinsbijslag geldt in principe voor elk kind dat deel uitmaakt van uw gezin. Ze bestaat uit meerdere uitkeringen:

- kraamgeld;

- adoptiepremie;
- gewone kinderbijslag die eventueel kan worden aangevuld door bijkomende bijslagen (mindervalide kinderen, ...).

U HEEFT RECHT OP TUSSENKOMST BIJ ZIEKTE EN INVALIDITEIT

De ziekte- en invaliditeitsverzekering omvat:

GENEESKUNDIGE VERZORGING

Alle zelfstandigen zijn verzekerd tegen grote én kleine risico's.

ARBEIDSONGESCHIKTHEID

U heeft recht op uitkeringen die verschillen naargelang de periode van arbeidsongeschiktheid. Drie periodes worden onderscheiden

- primaire niet-vergoedbare ongeschiktheid: tijdens deze periode (de eerste maand volledige arbeidsongeschiktheid) krijgt u geen vergoeding;

- primaire vergoedbare ongeschiktheid: deze periode omvat de volgende 11 maanden arbeidsongeschiktheid en gedurende deze periode krijgt u wel een vergoeding;
- invaliditeit: deze periode volgt op de hiervoor vermelde 11 maanden en in dit geval krijgt de zelfstandige een verhoogde vergoeding.

MOEDERSCHAPVERZEKERING

Jonge moeders hebben recht op 105 gratis dienstencheques na de bevalling. Vrouwelijke zelfstandigen hebben recht op 12 weken moederschapsverlof (13 weken bij meerlingen) en hebben tijdens deze periode van arbeidsongeschiktheid recht op een moederschapsuitkering.

U HEEFT RECHT OP PENSIOEN

Als zelfstandige heeft u recht op een rustpensioen. In geval van overlijden kan de overlevende echtgenoot of echtgenote aanspraak maken op een overlevingspensioen.

INLICHTINGEN

Rijksdienst voor Pensioenen

Gratis nummer 1765 - www.mypension.be

Sociale verzekeringsfondsen - gegevens zie bijlage

U HEEFT RECHT OP PALLIATIEF VERLOF

Sinds 1 januari 2010 heeft u als zelfstandige het recht om, onder bepaalde voorwaarden, tijdelijk uw beroepsactiviteit te onderbreken (minstens vier opeenvolgende weken) en hierbij maandelijks een uitkering te ontvangen van uw sociaal verzekeringsfonds. Dit recht kunt u invoeren om een zwaar zieke echtgenoot, inwonende partner of

inwonend ernstig ziek kind te verzorgen. Uw aanvraag voor palliatief verlof, samen met een attest van de behandelende geneesheer, dient u in bij uw sociale verzekeringsfonds binnen de vier weken vanaf de onderbreking van uw activiteit.

U HEEFT RECHT OP EEN VOORTGEZETTE VERZEKERING BIJ STOPZETTING

Als u beslist om uw zelfstandige activiteit vrijwillig stop te zetten kan u in afwachting van een andere beroepsactiviteit aanspraak maken op de voortgezette verzekering. Die verzekering waarborgt uw rechten in het sociaal statuut voor een maximumtermijn van twee jaar. Die maximumtermijn kan verlengd worden tot zeven jaar als u daardoor de pensioenleeftijd bereikt. Om in aanmerking te komen dient u:

- minstens een jaar als zelfstandige gewerkt te hebben;
- uw activiteit volledig stopgezet te hebben;
- uw sociale bijdragen te betalen.

Dit moet gebeuren binnen de drie kwartalen nadat u uw activiteit heeft stopgezet. Na het verstrijken van die termijn kunt u wel nog een aanvraag indienen, op voorwaarde dat u de laattijdigheid ervan grondig kunt motiveren.

U HEEFT RECHT OP EEN FAILLISEMENTSVERZEKERING

Bij faillissement kan u aanspraak maken op een faillissementsverzekering. Zelfstandigen, zaakvoerders, bestuurders en werkende vennoten van een handelsvennootschap die failliet wordt verklaard, kunnen hiervoor in aanmerking komen. Om aanspraak te kunnen maken moet u wel de vier kwartalen voor het faillissement actief geweest zijn in hoofdberoep en niet frauduleus failliet zijn verklaard. Ook zelfstandigen die niet failliet kunnen worden verklaard, maar die niet in staat zijn om hun schulden te vereffenen wegens kennelijk onvermogen kunnen in aanmerking komen.

Gedurende vier kwartalen kan u dan uw rechten behouden op het vlak van gezinsbijslag en de tussenkomst bij ziekte en invaliditeit. Gedurende maximum twaalf maanden

kan er u een maandelijkse uitkering worden uitbetaald. Het voordeel van deze verzekering kan meermaals aangevraagd worden, maar in totaal slechts 12 maanden van de volledige loopbaan bedragen.

INLICHTINGEN

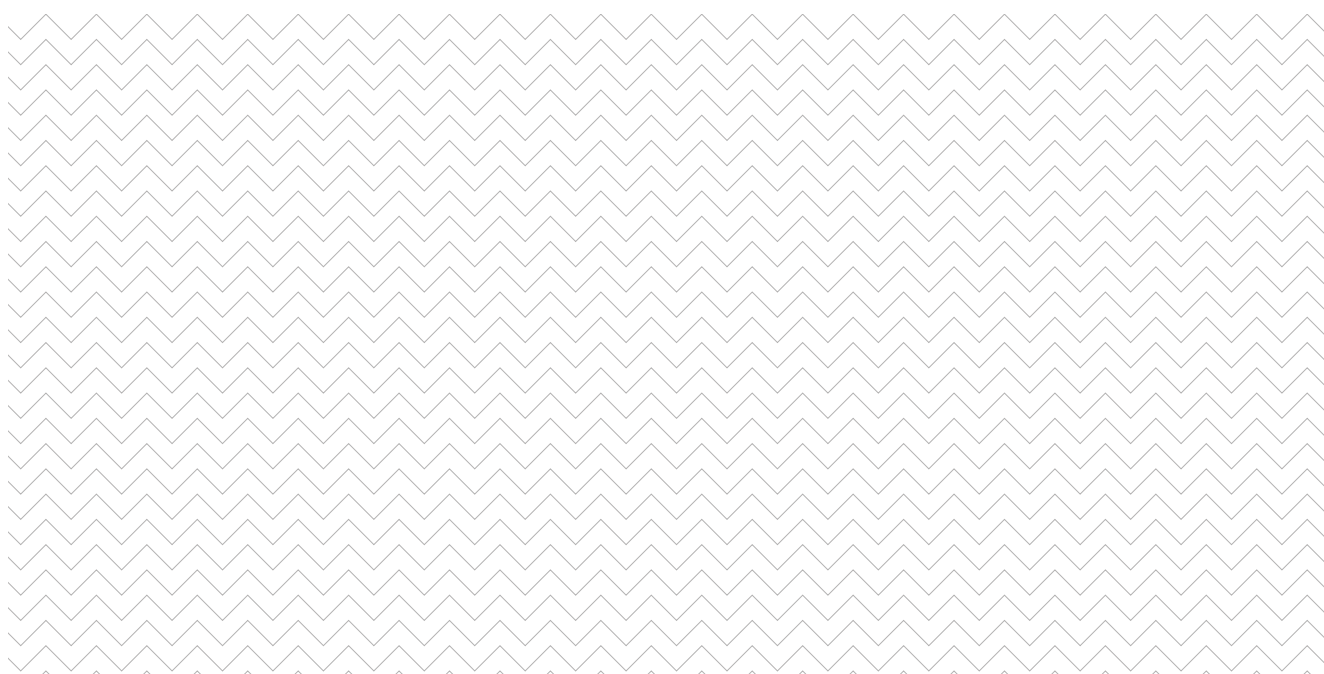
Rijksdienst voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Willebroekkaai 35 - 1000 BRUSSEL
T 02 546 42 11
E info@rsvz-inasti.fgov.be
www.rsvz.be
of bij uw sociaal verzekeringsfonds

3.6. Sluit aan bij een ziekenfonds

Op het ogenblik dat u zich als zelfstandige of als helper aansluit bij een sociaal verzekeringsfonds dient u zich ook aan te sluiten bij een ziekenfonds naar keuze of bij een gewestelijke dienst van de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering. Vanaf de aansluiting zijn u en uw gezin verzekerd voor kleine (raadplegingen huisarts, aankoop geneesmiddelen, ...) en grote risico's (bepaalde ziekten, ziekenhuisopname, bevallingen, ...).

INLICHTINGEN

Ziekenfonds naar keuze
De Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
HZIV-informatiedienst
Troonstraat 30A
1000 BRUSSEL
T 0800 11 292
E info@caami-hziv.fgov.be
www.caami-hziv.fgov.be

4. Na de start

4.1. Sluit verzekeringen af

Verschillende verzekeringen kunnen afgesloten worden. Voorbeelden zijn: een brandverzekering, verzekering voor bedrijfsvoertuigen, verzekering tegen productaansprakelijkheid en bedrijfsschade.

Bepaalde verzekeringen zijn verplicht (bijvoorbeeld de autoverzekering), over andere verzekeringen kunt u vrij beslissen deze al dan niet af te sluiten.

Opgelet: De sociale rechten van een zelfstandige zijn niet helemaal gelijk aan die van een werknemer. Om van dezelfde rechten te kunnen genieten als een werknemer, is

het mogelijk om u aanvullend te verzekeren (als aanvulling op de rechten die u hebt als zelfstandige). Zo bestaat er een bijkomende verzekering gewaarborgd inkomen waarmee u zich op het vlak van ziekteverzekering extra kunt veiligstellen. Wat het pensioen betreft, kan u een verzekering 'vrij aanvullend pensioen' afsluiten.

INLICHTINGEN

Verzekeringsagenten/verzekeringsmakelaars
Sociale verzekeringsfondsen – contactgegevens zie bijlage

4.2. Voer een heldere boekhouding

Een goede boekhouding is onontbeerlijk. De boekhouding is immers het perfecte middel om een reëel zicht te krijgen op de financiële situatie van uw bedrijf. Enkel met een goede boekhouding kan u uw bedrijf op een gezonde manier leiden. Dit kan samen met een externe

boekhouder gebeuren.

Het voeren van een boekhouding is een wettelijke verplichting, die verschillend is naargelang de omvang en de aard van het bedrijf.

VEREENVOUDIGDE BOEKHOUDING

Een vereenvoudigde boekhouding mag door kleine ondernemingen (eenmanszaken, vennootschappen onder firma en gewone commanditaire vennootschappen met een jaaromzet, exclusief btw, kleiner dan € 500.000) worden gevoerd. Het mag weliswaar niet in enkele sectoren: verzekeringen, kredietverrichtingen, beleggingen en beursverrichtingen. De vereenvoudigde boekhouding bestaat uit het bijhouden van:

- een financieel dagboek dat u kunt splitsen in een kas- en bankboek;
- een aankoopboek met de facturen en creditnota's van uw leveranciers;
- een verkoopboek met de facturen en creditnota's aan uw klanten;
- een inventarisboek die een beschrijving en waardering van de voorraad omvat.

VOLLEDIGE OF DUBBELE BOEKHOUDING

Een dubbele boekhouding heeft een intrinsiek voordeel: door het gedetailleerde beeld dat op die manier wordt verkregen, kan u ze als een echt beleidsinstrument gebruiken. De ondernemingen die geen vereenvoudigde boekhouding mogen voeren zijn verplicht tot het voeren van een dubbele boekhouding. Dit systeem omvat volgende verplichtingen:

- een aangepast genormaliseerd rekeningstelsel (= boekhoudplan) volgen;
- een model hiervan steeds op de zetel van de onderneming bewaren;
- een aankoop-, verkoop- en financieel (bank- en kas-) dagboek en een voldoende gedetailleerde inventaris bijhouden;
- het opstellen van een jaarrekening, de jaarrekening omvat:

- de balans waarin alle bezittingen, schulden en verplichtingen van de onderneming zijn opgenomen;
- de resultatenrekening waarin de kosten en opbrengsten van het boekjaar zijn verwerkt;
- de toelichting waarin alle rechten en plichten, bijkomende inlichtingen en gehanteerde waarderingregels opgenomen zijn;
- de sociale balans waarin een overzicht gegeven wordt van het aantal tewerkgestelde personen, van de personeelsbewegingen, van de maatregelen tot bevordering van de tewerkstelling en van de initiatieven om medewerkers op te leiden;
- de jaarrekening van de vennootschap neerleggen bij de Nationale Bank van België binnen dertig dagen nadat zij door de algemene vergadering is goedgekeurd.

Middelgrote bedrijven hebben de mogelijkheid tot het opstellen van een jaarrekening volgens een verkort schema. Grote bedrijven dienen te werken volgens het volledig schema. Tevens moeten deze ondernemingen een jaarverslag opstellen waarin de bestuurders rekenschap geven van hun beleid.

Grote ondernemingen zijn ondernemingen die gemiddeld op jaarbasis méér dan 100 werknemers tewerkstellen en één of twee van de volgende criteria overschrijden:

- jaargemiddelde van 50 werknemers;
- jaaromzet excl. btw van € 9.000.000;
- balanstotaal van € 4.500.000.

4.3. Betaal belastingen

Jaarlijks moet u een belasting op uw belastbaar inkomen betalen. Naargelang de aard van uw onderneming (eenmanszaak of vennootschap) wordt het stelsel van de personenbelasting of de vennootschapsbelasting toegepast.

Als startende zelfstandige moet u voor uw eerstvolgende fiscale aangifte deel 2 (bijkomend aangifteformulier voor zelfstandigen) aanvragen.

TARIEVEN PERSONENBELASTING AANSLAGJAAR 2018 (INKOMSTEN 2017)

Schijven van het belastbaar inkomen (in euro)	+ % op schijf
van 0,01 tot 11.070	25%
11.070 tot 12.720	30%
12.720 tot 21.190	40%
21.190 tot 38.830	45%
vanaf 38.830	50%

Dit barema houdt geen rekening met de belastingvrije basissom van € 7.270, noch met de gemeente- en de agglomeratiebelasting, noch met de aanvullende crisisbelasting van drie opcentiemen.

TARIEVEN VENNOOTSCHAPSBELASTING AANSLAGJAAR 2018 (INKOMSTEN 2017)

De normale aanslagvoet bedraagt 33%. Daarbovenop komt de aanvullende crisisbelasting van drie opcentiemen, wat de totale belastingsdruk op 33,99% brengt. Vennootschappen kunnen verminderde tarieven toepassen als:

- Het belastbaar inkomen maximaal € 322.500 bedraagt in het vorige boekjaar;
- De aandelen van de vennootschap die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen voor minstens 50% in handen van natuurlijke personen zijn;

- De dividenduitkering niet hoger is dan 13% van het gestorte kapitaal bij het begin van het boekjaar;
- De vennootschap aan tenminste één van haar bestuurders of werkende vennoten een bezoldiging van minstens € 36.000 toekent. Is het belastbaar inkomen lager dan € 36.000, dan dient de bezoldiging aan één bedrijfsleider minstens het belastbaar resultaat te bedragen
- De onderneming mag geen deel uitmaken van een groep waartoe een coördinatiecentrum behoort

Het verlaagde tarief bedraagt:

Schijven van het belastbaar inkomen (in euro)	+ % op schijf (exclusief aanvullende crisisbijdrage)	+ % op schijf (inclusief aanvullende crisisbijdrage)
0,01 – 25.000	24,25%	24,98%
25.000,01– 90.000	31%	31,93%
90.000,01 – 322.500	34,5%	35,54%

VOORAFBETALINGEN

Zowel zelfstandigen als vennootschappen moeten voorafbetalingen doen, gebaseerd op de vermoedelijke winsten van het lopende jaar. Indien dit niet gebeurt worden belastingvermeerderingen aangerekend. De stortingen zouden de belastingen van het lopende belastbare tijdperk ongeveer moeten dekken. De vervaldata zijn: 11 april, 11 juli, 10 oktober en 19 december.

Als u voor de eerste maal een zelfstandige activiteit begint, bent u voor drie jaar vrijgesteld van belastingvermeerdering, op voorwaarde dat u de zelfstandige activiteit in hoofdberoep uitoefent. Ook nieuw opgerichte vennootschappen zijn gedurende de eerste drie boekjaren vanaf hun oprichting geen belastingvermeerdering verschuldigd. Om verrassingen te voorkomen raden wij evenwel aan voorafbetalingen te doen.

AANVULLENDE BELASTINGEN

Zelfstandigen en vennootschappen moeten naast de directe belastingen nog aanvullende belastingen (gemeentebelasting, provinciebelasting, aanvullende crisisbijdrage, milieuheffing, ...) betalen. Inzake provinciebelastingen

gelden per provincie andere reglementen en procedures. Hiervoor neemt u best contact op met de dienst belastingen van uw provincie.

4.4. Maak gebruik van het register van vervangende ondernemers

Sinds 1 augustus 2010 kan een zelfstandige die zijn beroepsactiviteit tijdelijk volledig stopzet, zich dankzij "een vervangingscontract van bepaalde duur voor zelfstandige" laten vervangen door een andere zelfstandige. Het register heeft een zoekmotor en brengt vraag en aanbod voor een tijdelijke vervanging tussen zelfstandigen samen, binnen een duidelijk juridisch kader.

INLICHTINGEN

Ondernemingsloketten – contactgegevens zie bijlage

Nog vragen?

Neem contact op met
Agentschap Innoveren & Ondernemen!

www.vlaio.be
info@vlaio.be
Bel gratis 0800 20 555

Agentschap Innoveren & Ondernemen
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel

Antwerpen
Lange Lozanastraat 223 bus 4
2018 Antwerpen

Limburg
Kempische Steenweg 305 bus 201
3500 Hasselt

Oost-Vlaanderen
VAC Virginie Loveling
Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 30
9000 Gent

Vlaams-Brabant
VAC Dirk Bouts
Diestsepoort 6 bus 31
3001 Leuven

West-Vlaanderen
VAC Jacob Van Maerlantgebouw
Koning Albert I-laan 1.2 bus 31
8200 Brugge

Elke dag samen stappen zetten

www.vlaio.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
info@vlaio.be
Bel gratis 0800 20 555